

DEURES DE RECUPERACIÓ MÚSICA 1ER D'ESO

DATA D'ENTREGA : dia de l'examen de música al setembre

Utilitza aquest document per repassar per a l'examen de setembre. **ÉS OBLIGATORI FER-LO I PRESENTAR EL MATEIX DIA DE L'EXAMEN.** Pots imprimir el document i fer els exercicis en el mateix full, o pots utilitzar-lo per només mirar, i copiar els exercicis i respostes (entregant-lo com si fos un treball, amb la seva portada i índex, recorda copiar els enunciats)

Índex de continguts

SO, SOROLL I SILENCI.....	4
1. Què és el silenci?.....	4
2. Sabries dir més llocs on escoltes música?.....	4
3. En quines de les situacions anteriors la música hi sobra o no sabem ben bé per què hi és?.....	5
4. Sabries fer alguna hipòtesi del per què de la presència de la música en supermercats o grans superfícies comercials?...	5
5. Com et sembla que pot afectar-nos un alt nivell de soroll?.....	5
6. Has sentit parlar de la contaminació acústica? Què et sembla que és?.....	5
7. Busca la definició de “contaminació acústica”.....	5
8. Consideres que vius en un entorn on hi ha molta contaminació acústica?.....	5
9. Quines mesures prendries per reduir el nivell de soroll general?..	6
10. Et sembla necessària una normativa per regular el nivell de soroll als nostres carrers? Raona la resposta.....	6
11. Pensa en cinc situacions de la vida quotidiana en què segur que se superen els 65 dB.....	7
12. Amb aquestes dades, quines conclusions en pots treure?.....	8
13. Si t'oferissin una feina en la qual el nivell de soroll fos superior als 65 dB, què hauries de tenir en compte abans de decidir si aquesta feina et convé o no? Quins serien els riscos? Com podries protegir les teves orelles de patir danys permanents i irrecuperables?.....	8
14. Et sembla que conèixer aquestes dades t'ha fet replantejar la resposta que has donat a la pregunta 10? Si és així, explica per què.....	8
15. Redacta les precaucions que et semblen recomanables per tal de conservar una bona salut auditiva.	8
16. Indica a la partitura, cada element musical a quina qualitat del so correspon: DURADA, ALTURA, TIMBRE o INTENSITAT....	9
17. Posa el número de cada concepte davant de l'explicació que li correspon.....	10
QUÈ ÉS LA MÚSICA.....	11

1. Escriu el que per a tu és la música.....	11
2. Llegeix aquestes descripcions i subratlla aquelles amb les quals estàs d'acord.....	11
3. Escull la definició que t'agrada més i explica per què..	11
4. Al llarg de la història moltes persones han intentat definir la música, d'acord amb les seves idees i amb la seva època. A continuació hi ha algunes d'aquestes definicions. Llegeix-les amb atenció:.....	12
5. Tria quina t'agrada més i justifica per què.....	12
6. Quines d'aquestes matèries creus que són un art?.....	13
ELS INSTRUMENTS MUSICALS.....	14
1. ACTIVITAT PER FER A CASA.....	15
2. ACTIVITAT PER FER A CASA.....	16
3. ACTIVITAT PER FER A CASA.....	16
4. ACTIVITAT PER FER A CASA.....	17
5. ACTIVITAT PER FER A CASA.....	18
6. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	20
7. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	21
8. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	21
9. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	22
10. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	22
11. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	23
12. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	24
13. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	24
14. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	25
15. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	26
16. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	26
17. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	27
18. ACTIVITAT PER FER A CASA:.....	28
LES VEUS.....	30
1. Quines dues coses pots fer amb la veu?	30
2. Digues les 3 coses que tenen en comú la veu cantada i la veu parlada:	30
3. Com es produeix la veu?.....	30
4. Completa amb les paraules que falten:.....	30
5. Quins tres òrgans essencials participen en la producció de la veu?	31
6. Quins tres ressonadors ajuden a amplificar el so de les cordes vocals?	31
7. Quines 2 funcions fan els pulmons?.....	31
8. Què fa el diafragma?	31
9. Com es classifiquen les veus femenines i quin nom tenen?	31
10. Com es classifiquen les veus masculines i quin nom tenen? ...	31
11. Quina és la veu més aguda femenina?	31
12. Quina és la veu més greu femenina?	31
13. Quina és la veu més aguda masculina?	31
14. Quina és la veu més greu masculina?	31

15. Què són les veus blanques?	31
ELS CONJUNTS VOCALS.....	32
1) Explica amb les teves paraules quina és la funció del director en un conjunt vocal:.....	32
2. Definició de “conjunt vocal”:.....	32
3. Si escoltem un grup de persones que canten una cançó sense acompanyament de cap instrument, diem que canten.....	33
4. Subratlla la millor definició de l'expressió “a capella” entre les 5 que trobaràs a continuació.....	34
5. Què vol dir conjunt de veus mixtes?.....	34
6. Relaciona cadascun dels conceptes de la columna de l'esquerra amb la seva definició corresponent de la columna de la dreta:.....	34
7. Quins instruments acostumen a acompanyar les interpretacions de les havaneres a Catalunya?.....	35
8. Quan un conjunt vocal està format únicament per veus masculines, o veus femenines, rep el nom de.....	35
9. Què és un conjunt vocal?.....	35
10. Què és una escolania?.....	35
11. Explica el que sàpigues sobre els cors de Clavé.....	35
LLENGUATGE MUSICAL.....	36
ACTIVITATS QUADERN VIRTUAL.....	36

SO, SOROLL I SILENCI

Vivim en un món ple de sons i sorolls. Per definició, la vida és moviment, i tot moviment implica un so. El silenci no és més que una abstracció, una idea, perquè en realitat, no existeix.

El so i el soroll es manifesten mitjançant la vibració d'un cos. Per escoltar un cos sonor es necessita un emissor (cos elàstic capaç de vibrar), un mitjà de transmissió (per on es propaguen les ones sonores) i un subjecte receptor (l'oïda).

El so és la sensació que es produeix quan 2 cossos xoquen, vibren i transmeten unes ones sonores amb **vibracions regulars i constants**.

El soroll és la sensació que es produeix quan 2 cossos xoquen, vibren i transmeten unes ones sonores amb **vibracions irregulars i inconstants**. Si el soroll s'utilitza amb una finalitat artística, es converteix en una part integrant d'una obra musical, és a dir, un so.

El silenci és la sensació produïda per l'absència de so i soroll. El silenci absolut es troba a l'univers, ja que a l'espai no hi ha aire per on puguin propagar-se les ones sonores.

1. Què és el silenci?

En la societat en què vivim, a part dels sons i sorolls de la vida quotidiana, trobem música en moltes situacions (al supermercat, ...)

2. Sabries dir més llocs on escoltes música?

3. En quines de les situacions anteriors la música hi sobra o no sabem ben bé per què hi és?

4. Sabries fer alguna hipòtesi del per què de la presència de la música en supermercats o grans superfícies comercials?

5. Com et sembla que pot afectar-nos un alt nivell de soroll?

6. Has sentit parlar de la contaminació acústica? Què et sembla que és?

7. Busca la definició de “contaminació acústica”.

8. Consideres que vius en un entorn on hi ha molta contaminació acústica?

9. Quines mesures prendries per reduir el nivell de soroll general?

10. Et sembla necessària una normativa per regular el nivell de soroll als nostres carrers? Raona la resposta.

Observa aquestes dades:

Taula d'intensitats aproximades en decibels

Remor de fulles	10 dB
Cant d'ocells	25 dB
Música a un volum mitjà	55 dB
Soroll a una oficina petita	75 dB
Trànsit	80 dB
Tren, metro	100 dB
Moto	110 dB
Avió enlairant-se	140 dB
Llançament d'un míssil	180 dB

Efectes de sons continuats d'aquestes intensitats sobre l'ésser humà

Decibels	Efectes
1-40	Cap, o si més no, no pas desagradable.
45-60	Suportable, en relació a l'estat general de l'individu
60-80	Sensació més o menys desagradable.
85-95	Sensació més desagradable, de malestar general.
100	Perill pel sistema nerviós.
130-140	Dolor més o menys agut.
Més de 140	Lesions i inici d'altres fenòmens irreversibles.

Tingues present que la OMS (Organització Mundial de la Salut), considera que és perjudicial per la salut tota exposició continuada a un nivell sonor superior als 65 dB. Podríem parlar de contaminació acústica sempre que se supera aquest llindar.

11. Pensa en cinc situacions de la vida quotidiana en què segur que se superen els 65 dB.

12. Amb aquestes dades, quines conclusions en pots treure?

13. Si t'oferissin una feina en la qual el nivell de soroll fos superior als 65 dB, què hauries de tenir en compte abans de decidir si aquesta feina et convé o no? Quins serien els riscos? Com podries protegir les teves orelles de patir danys permanents i irrecuperables?

14. Et sembla que conèixer aquestes dades t'ha fet replantejar la resposta que has donat a la pregunta 10? Si és així, explica per què.

15. Redacta les precaucions que et semblen recomanables per tal de conservar una bona salut auditiva.

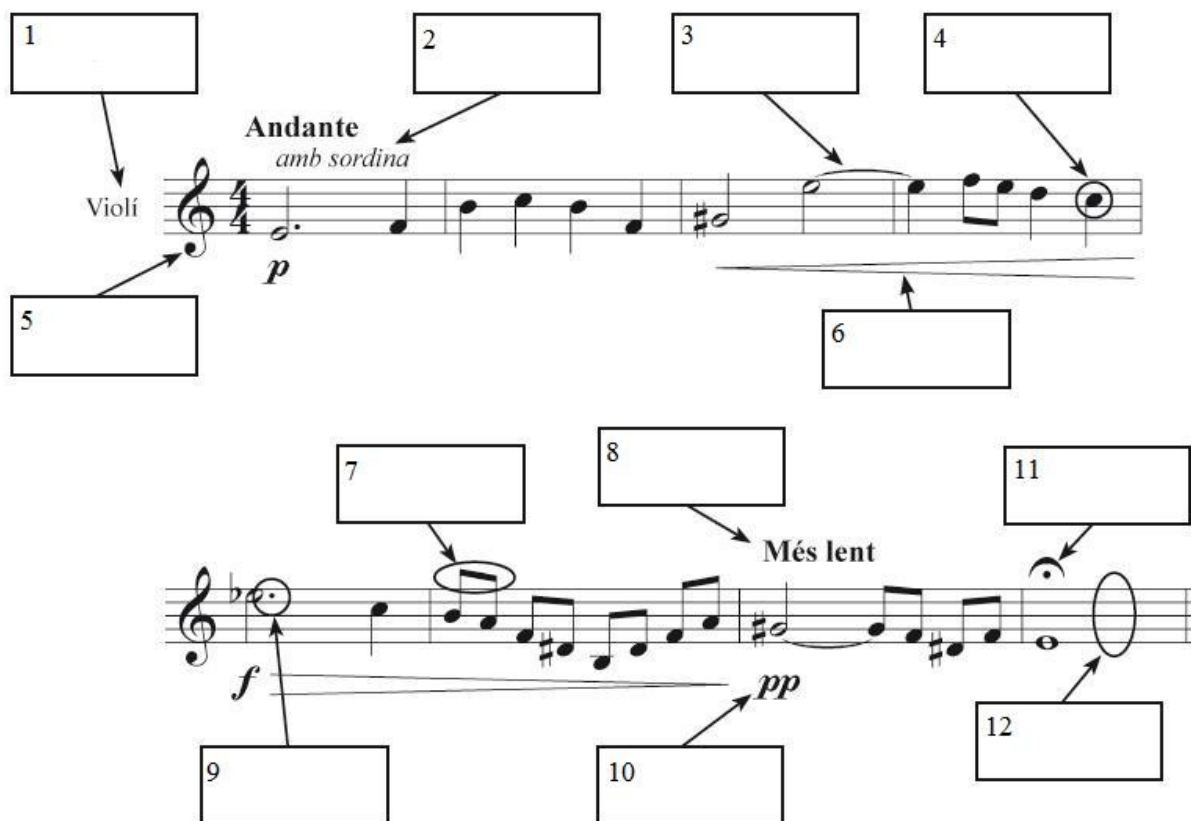
El decibel (dB) és la unitat utilitzada per mesurar la intensitat del so. La intensitat decreix quan augmenta la distància respecte de la font sonora. La intensitat sonora es mesura amb el sonòmetre.

En general, les persones poden patir dolor en el voltant dels 130-140 dB.

Les qualitats del so són: durada, intensitat, altura i timbre.

QUALITATS DEL SO				
Qualitat	Durada	Altura	Intensitat	Timbre
S'expressa	llarg-curt	agut-greu	fort-fluix	instrument o font sonora (ex. trompeta)
Ve donada per	El temps	La freqüència d'ona	L'amplitud d'ona	Els harmònics
Element musical que genera	Figures musicals, ritme i moviment.	Notes musicals, melodia i harmonia	Dinàmiques	Timbre, instrumentació

16. Indica a la partitura, cada element musical a quina qualitat del so correspon: DURADA, ALTURA, TIMBRE o INTENSITAT.



The image shows a musical score for Violin in 4/4 time. The first staff is marked 'Andante amb sordina' and 'p' (piano). The second staff is marked 'Més lent' and 'pp' (pianissimo). There are 12 numbered boxes with arrows pointing to specific musical elements:

- 1: Points to the instrument name 'Violí'.
- 2: Points to the first note of the first staff.
- 3: Points to the first note of the second staff.
- 4: Points to the last note of the first staff.
- 5: Points to the first staff.
- 6: Points to the first staff.
- 7: Points to the first note of the second staff.
- 8: Points to the first note of the second staff.
- 9: Points to the first note of the second staff.
- 10: Points to the first note of the second staff.
- 11: Points to the first note of the second staff.
- 12: Points to the first note of the second staff.

17. Posa el número de cada concepte davant de l'explicació que li correspon.

1	Font sonora
2	Durada
3	Silenci
4	Intensitat
5	Altura
6	Timbre
7	Acústica
8	Medi de propagació
9	Soroll
10	Música

	Diem que n'hi ha quan no se sent cap so.
	Si no n'hi ha el so no ens arriba i no sentim res.
	Si un so ens molesta, l'acostumem a anomenar així.
	Ens expressa si un so és més llarg o més curt.
	Art dinàmica que es basa en l'ordenació dels sons en el temps.
	Gràcies a ell podem saber de quina font sonora prové un so.
	Ens indica si un so és més agut o més greu.
	Habitualment s'anomena volum o potència del so.
	Estudia el so des d'un punt de vista científic.
	Anomenem així qualsevol objecte que produeix so.

QUÈ ÉS LA MÚSICA

1. Escriu el que per a tu és la música.

2. Llegeix aquestes descripcions i subratlla aquelles amb les quals estàs d'acord.

- La música és la ciència de l'ordre en totes les coses.
- La música és l'art dels moviments ben executats.
- La música és l'art de combinar els sons d'una manera agradable a l'oïda.
- La música és una revelació més alta que la ciència o la filosofia.
- La música és un compromís entre la monotonia i el caos.
- La música és una art d'expressió seriosa i sublim.
- La música no pot expressar cap cosa.
- La música és una producció sonora feta per un nombre qualsevol, d'executants, amb qualsevol so o combinació de sons produïts per qualsevol medi.
- La música és una art d'expressió artística.
- La música és una combinació agradable de sons i sorolls.
- Qualsevol so és apte per a fer música.
- La música només pot realitzar-se amb instruments musicals.

3. Escull la definició que t'agrada més i explica per què:

4. Al llarg de la història moltes persones han intentat definir la música, d'acord amb les seves idees i amb la seva època. A continuació hi ha algunes d'aquestes definicions. Llegeix-les amb atenció:

ÈUPOLIS: (s.V a.c): “ La música és una matèria profunda i complicada, i sempre dóna alguna cosa nova als qui la poden apreciar.”

BOECI (s. VI): “Qualsevol que sigui capaç de trobar-se amb ell mateix sap el que és la música.”

MARCHETTO DE PÀDUA (s.XIV): “ La música és la més bella de totes les arts. De la seva noblesa participa tot allò que té vida i allò que no en té.”

ANTONI EXIMENO (s. XVIII): “La música no és altra cosa que un plaer preparat per la natura per suavitzar les estones enutjoses de la vida.”

JEAN-PHILIPPE RAMEAU (s. XVIII): “La música és una ciència que ha de disposar d'unes regles ben establertes. Aquestes regles han de derivar de les matemàtiques.”

GIUSSEPPE MAZZINI (s. XIX): “La música, que és l'únic idioma comú a totes les nacions, està cridada a complir els destins més elevats, que no consisteixen, evidentment, en proporcionar entreteniment a un petit nombre de ganduls durant les seves hores de lleure.”

JOHN BACKING (s. XX): “La música és so humanament organitzat.”

MANUEL VALLS GORINA (s. XX): “ Música és el so organitzat dotat d'una càrrega significativa”.

5. Tria quina t'agrada més i justifica per què.

LA MÚSICA ÉS: ART, CIÈNCIA, COMUNICACIÓ I EXPRESSIÓ.

ART:

- l'art es pot definir com l'habilitat o destresa per crear una obra que per a l'artista és bella.
- la música és l'art dels sons i els silencis.
- la música és un art dinàmic, que transcorre en el temps o s'interpreta.

CIÈNCIA:

- és una ciència que estudia les qualitats dels sons: durada, intensitat, timbre, silenci...
- és ciència perquè ordena els sons segons un ordre matemàtic en altura i durada, i els expressa mitjançant un llenguatge musical.

COMUNICACIÓ I EXPRESSIÓ:

- la música pot comunicar missatges i senyals i expressar sentiments i emocions.

6. Quines d'aquestes matèries creus que són un art?

Pintura, matemàtiques, música, cinema, zoologia, dansa, escultura, natació, poesia i informàtica.

ELS INSTRUMENTS MUSICALS

Els instruments musicals són objectes que serveixen per fer música. Segons la seva manera de produir el so, s'agrupen en famílies:

A) INSTRUMENTS DE PERCUSSIÓ:

- IDIÒFONS: el material que vibra és el propi cos de l'instrument.
- MEMBRANÒFONS: El material que vibra és una membrana.

B) INSTRUMENTS DE CORDA

- CORDÒFONS: El material que vibra és una corda.

C) INSTRUMENTS DE VENT

- AERÒFONS: El material que vibra és l'aire.

D) INSTRUMENTS ELÈCTRICS I ELECTRÒNICS

- ELECTRÒFONS: El material que vibra és el corrent elèctric.

Estudiem amb més detall cada una de les famílies.

ELS IDIÒFONS

Formen part del que normalment anomenem instruments de percussió. El material que vibra és el propi cos de l'instrument. Poden fer-se sonar de diferents maneres: **percutint, puntejant o fregant.**

1. Alguns exemples idiòfons **percutits** són:

maraques castanyoles carilló marimba campanes tubulars

2. Alguns exemples d'idiòfons **puntejats** són:

caixa de música kalimba guimbarda

3. Alguns exemples d'idiòfons **fregats** són:

harmònica de cristall

copes afinades

güiro

1. ACTIVITAT PER FER A CASA

A) Busca informació sobre un dels instruments citats com idiòfons, preferentment d'algun que no coneguis gaire o gens, i escriu, a mà, un resum del més important. Pots acabar l'activitat buscant imatges d'alguns d'aquests instruments, també del que has explicat, i enganxant-les a continuació.

ELS MEMBRANÒFONS

Com els idiòfons, també formen part dels instruments que habitualment anomenem de percussió. En aquests instruments, el material que vibra és una membrana tensa.

Alguns exemples d'instruments membranòfons són:

Pandereta

bongos

tamborí

djembé

darbukka

ximboma (fregat)

bendir

tambor

timbales

bombo

cuica (fregat)

congues

2. ACTIVITAT PER FER A CASA

D'aquests instruments, alguns poden produir més d'un so i d'altres sempre produeixen el mateix. A més, hi ha un d'aquests instruments, que pot afinar-se amb facilitat i que s'utilitza en les orquestres simfòniques. Saps quin és?

3. ACTIVITAT PER FER A CASA

UN CAS ESPECIAL: LA BATERIA

La bateria és un conjunt d'instruments idiòfons i membranòfons percutits, tocats per un sol músic. Esbrina quin estil de música fou el creador de la bateria, que ara ens sembla tan habitual. Escriu el nom d'aquest:

4. ACTIVITAT PER FER A CASA

Busca informació sobre un dels instruments membranòfons, escriu a mà un resum del més important. Busca imatges d'alguns d'aquests instruments, i enganxant-les a continuació.

ELS CORDÒFONS

Són els instruments de corda, i el material que vibra és una corda tensa (o més d'una). Poden fer-se sonar de diferents maneres: **puntejant, percutint o fregant.**

1. Alguns **cordòfons puntejats** són:

- puntejats amb els dits:

Kora Balalaika arpa guitarra

- puntejats amb una púa:

Bandúrria banjo

- puntejats amb un teclat:

Clavecí

2. Alguns **cordòfons percutits** són:

- percutits amb baquetes:
Cimbalom
- percutits amb un mecanisme accionat per un teclat:
Clavicordi Piano

3. Alguns **cordòfons fregats** són:

- fregats amb un arquet:
Violí viola violoncel contrabaix
- fregats amb una roda:
Viola de roda

5. ACTIVITAT PER FER A CASA

A) Busca informació sobre un dels instruments cordòfons, escriu a mà un resum del més important. Busca imatges d'alguns d'aquests instruments, i enganxa-les a continuació.

ELS AERÒFONS

Són els instruments de vent. El material que vibra és l'aire que contenen o que passa a través d'ells. L'aire pot bufar-se contra un broquet, un bisell, una o dues canyes o una inxa lliure. El tub de l'instrument és la caixa de ressonància.

Alguns aeròfons de broquet són (també els anomenem instruments de **vent-metall):**

Trompa	Trompeta	Trombó de vares
Bombardí	Trombó de pistons	Corneta
Fiscorn	Tuba	

Alguns aeròfons de bisell o trencavents són (formen part dels instruments de vent-fusta):

Flauta de bec travessera	flabiol	flauta
flautí	flauta de Pan	siurells

Alguns aeròfons de canya o inxa simple són (també formen part dels instruments de vent-fusta):

Clarinet	Clarinet baix	saxòfon
saxo soprano	alboka	

Alguns aeròfons de canya o inxa doble són (també formen part dels instruments de vent-fusta):

oboè contrafagot	corn anglès	fagot
gralla	tenora	sac de gemecs

Alguns instruments d'inxa (o llengüeta mecànica/metàl·lica) són:

harmònica	acordió cromàtica	acordió diatònic
-----------	-------------------	------------------

6. ACTIVITAT PER FER A CASA:

UN CAS ESPECIAL: L'ORGUE

L'orgue és un instrument aeròfon. La part de l'instrument que sona és l'aire que hi ha dins els tubs. Cada tub produeix una sola nota. Hi ha tubs de moltes formes i mides diferents, però tots produeixen el so gràcies a un bisell o a una inxa lliure. L'orgue es toca per mitjà de diversos teclats manuals i un teclat per als peus anomenat pedaler.

A) Busca una imatge d'un orgue de tubs i enganxar-la a continuació. Vigila de no equivocar-te i agafar un orgue electrònic! Tot seguit, busca les semblances i diferències entre un orgue de tubs i un orgue electrònic.

ELS ELECTRÒFONS

Són aquells instruments que habitualment anomenem elèctrics o electrònics. El material que vibra és el corrent elèctric. Cal distingir entre els electròfons elèctrics, instruments d'altres famílies als quals s'ha afegit un sistema d'amplificació, i els electròfons electrònics, on el so es produeix per mitjans totalment electrònics (circuitos, xips...)

Alguns **instruments elèctrics** són:

Piano elèctric

Baix elèctric

Guitarra elèctrica

Alguns **instruments electrònics** són:

Orgue electrònic

Sintetitzador

7. ACTIVITAT PER FER A CASA:

Si punteges les cordes d'una guitarra elèctrica que no estigui connectada a un amplificador, veuràs que se sent molt poc. Per què?

Què és una “pastilla” en una guitarra elèctrica? Quina és la seva funció?

8. ACTIVITAT PER FER A CASA:

Compara cada parella d'instruments i explica quines semblances i diferències existeixen entre ells:

Instruments	En què s'assemblen?	En què es diferencien?
Piano i Clavecí		
Guitarra i Banjo		
Violoncel i Viola		

9. ACTIVITAT PER FER A CASA:

Omple el següent requadre:

Família instrumental	Element que vibra i produeix el so

10. ACTIVITAT PER FER A CASA:

A) Relaciona les 3 columnes amb fletxes:

Llengüeta simple	clarinet	registre agut
	trompeta	
Llengüeta doble	fagot	registre mitjà
	oboè	
embocadura	trombó	registre greu
	trompa	

B) Classifica tots els instruments de corda segons la forma de produir el so, fregant, pinçant o percutint: contrabaix, arpa, viola, clavicordi, guitarra, piano, clavicèmbal, violí, violoncel.

- Cordòfon fregat:
- Cordòfon percutit:
- Cordòfon pinçat:

B) A veure si trobes els 6 instruments que s'han amagat en aquesta sopa de lletres:

S	B	O	N	G	O	S	Y	P
Y	G	X	N	S	V	F	W	A
C	H	I	Z	O	P	U	D	N
L	C	L	H	N	G	S	G	D
A	A	O	J	A	I	J	C	E
U	E	F	V	L	L	A	B	R
S	N	O	L	L	V	F	K	E
R	P	N	L	A	B	M	I	T
F	I	B	Q	S	C	R	Y	A

11. ACTIVITAT PER FER A CASA:

Omple el següent quadre:

	Clavicèmbal	Oboè	Trombó de vares	Xilòfon	Orgue electrònic
Element que vibra					
Mecanisme o procediment que el fa vibrar					
Caixa de ressonància o ressonador					

12. ACTIVITAT PER FER A CASA:

Ompler els buits o contesta a les preguntes:

- L'instrument de so més greu de la família de vent-metall és la _____
- Els instruments de percussió que no poden interpretar melodies pertanyen al grup dels de so _____
- La família de _____ té més representació en l'orquestra musical.
- Per què creus que els instruments de percussió es situen allunyats del director de l'orquestra?

C) Posa el nom de l'instrument o el de la persona que el toca, segons correspongui:

Instrument	Persona
El violí	
L'arpa	
	El/ la contrabaixista
El piano	
	El/ la violoncelista
La guitarra	

1) EL CLARINET. Diques si les afirmacions següents són correctes o no:

Té llengüeta amb doble canya.
És un instrument aeròfon de metall.
Té llenüeta simple (una canya).
És un instrument aeròfon de fusta.

2) Classifica tots els instruments de corda segons la forma de produir el so, fregant, pinçant o percutint: contrabaix, arpa, viola, clavicordi, guitarra, piano, clavicèmbal, violí, violoncel.

Cordòfon fregat

Cordòfon percutit

Cordòfon pinçat

3) Com creus que un instrument sonarà més agut?

- a) amb la corda més llarga o més curta? _____
- b) amb la corda més tensada o menys tensada? _____
- c) amb la corda més gruixuda o més prima? _____

4) Quin instrument sobre a cada línia?

Violí, guitarra, contrabaix, violoncel
Violoncel, guitarra, arpa, clavicèmbal
Orgue, clavicèmbal, piano, arpa

5) Veritat o fals:

- La timbala no forma part de la bateria.
- El bombo té un so greu i s'acciona amb un pedal.
- La timbala és l'únic membranòfon de so determinat.
- El violí és un instrument de corda fregada, com la guitarra.
- L'orgue és un aeròfon.
- El saxòfon és un aeròfon de metall.
- El violoncel és l'instrument més greu dels cordòfons fregats.
- La trompa és l'instrument més agut dels aeròfons de metall.
- La guitarra té normalment vuit cordes.
- El trombó i la tuba són del mateix grup que la trompa.
- La pandereta i el bombo són de la mateixa família.
- Les timbales són membranòfons de so determinat, mentre que la caixa és de so indeterminat.
- La trompeta té quatre pistons.

6) Escribe el nom de l'instrument al costat de cada conjunt de característiques:

membrana i sonalls: _____
aeròfon de fusta i amb bisell: _____
aeròfon de fusta i amb llengüeta simple: _____
aeròfon de metall i sense pistó: _____
percussió, pell i sons indeterminats: _____
percussió, pell i sons determinats: _____

7) Classifica tots els instruments de vent segons el sistema d'introducció de l'aire:
trombó, trompeta, oboè, clarinet, flauta travessera, saxòfon, trompa, tuba, flauta de bec, fagot.

Broquet

Llengüeta simple

Llengüeta doble

Bisell

8) Posa el número de cada concepte davant l'explicació que li correspon:

	Pizzicato
	Xarles
	Idiòfons
	Material que vibra
	Taula harmònica
	Aeròfons
	Pua
	Broquet
	Instrument de percussió
	Amplificador i altaveu

	Ho són el trombó de vares i l'acordió.
	És la part de l'instrument que està en vibració.
	També s'anomena embocadura.
	Es fa servir per tocar alguns cordòfons puntejats.
	Nom tradicional de molts idiòfons i membranòfons.
	En aquests instruments, el material que vibra és el propi cos de l'instrument.
	Actua com a ressonador en el piano.
	És una tècnica que consisteix en puntejar amb els dits les cordes d'un cordòfon fregat.
	Sense ells, els electròfons no sonarien.
	Té dos plats que xoquen quan es prem un pedal.

9) Busca a la sopa les paraules que es defineixen tot seguit. Els guions indiquen les lletres que tenen cada paraula.

La veu més greu de la família vent-fusta: _ _ _ _ _

Que té 47 cordes i 7 pedals: _ _ _ _ _

Més agut que el contrabaix: _ _ _ _ _

La veu més greu de la família vent-metall: _ _ _ _ _

Més petit que la flauta travessera: _ _ _ _ _

De metall i tub enroscat: _ _ _ _ _

Varis instruments circulars que es percuteixen amb maces:

_ _ _ _ _

Agrupació instrumental que es compon de quatre famílies d'instruments:

_ _ _ _ _

Instrument format per diferents barres de fusta de tamanys variats i que es percuteix en baquetes:

_ _ _ _ _

10) Diques si és veritat o fals:

- El violí és un instrument de corda fregada, com la guitarra.
- La trompeta té quatre pistons.
- El clavecí és un cordòfon pinçat.
- L'orgue és un aeròfon.
- El saxòfon és un aeròfon de metall.
- El violoncel és l'instrument més greu dels cordòfons fregats.
- La trompa és l'instrument més agut dels aeròfons de metall.
- L'arpa té set pedals.
- El trombó i la tuba són del mateix grup que la trompa.
- El clarinet té llengüeta amb doble canya.

11) Com creus que un instrument sonaria més agut?

- Amb el tub més llarg o més curt? _____
- Amb el diàmetre del tub més ample o més estret? _____
- Bufant amb més o menys pressió? _____

12) Troba l'instrument que no correspon a la sèrie. Escribeu el tipus al qual pertany (cordòfon o membranòfon):

Triangle, contrabaix, metal·lòfon, cascavells, campanes de vidre i castanyoles.

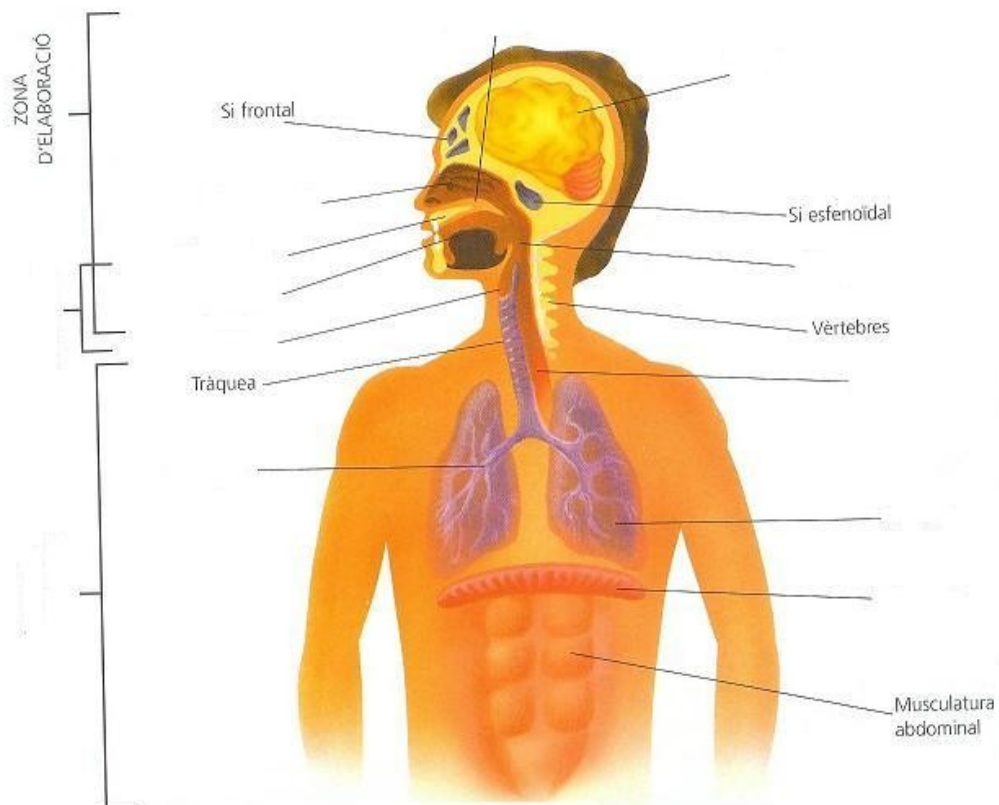
13) Indica la resposta correcta. Els instruments aeròfons són els que:

- Els instrumentistes els mantenen lluny de terra mentre els toquen.
- Produeixen el so per la vibració d'una columna d'aire.
- L'aire és insuflat només per l'instrumentista.

LES VEUS

Utilitza aquest web per trobar les respostes adequades a les preguntes que se't plantegen a continuació: <http://grups.blanquerna.url.edu/m26/veu/>

- 1. Quines dues coses pots fer amb la veu?**
- 2. Digues les 3 coses que tenen en comú la veu cantada i la veu parlada:**
- 3. Com es produeix la veu?**
- 4. Completa amb les paraules que falten:**



5. Quins tres òrgans essencials participen en la producció de la veu?
6. Quins tres ressonadors ajuden a amplificar el so de les cordes vocals?
7. Quines 2 funcions fan els pulmons?
8. Què fa el diafragma?
9. Com es classifiquen les veus femenines i quin nom tenen?
10. Com es classifiquen les veus masculines i quin nom tenen?
11. Quina és la veu més aguda femenina? Quina és la veu més greu femenina?
12. Quina és la veu més aguda masculina? Quina és la veu més greu masculina?
15. Què són les veus blanques?

ELS CONJUNTS VOCALS

Cantar en grup: un treball d'expressió musical

Cantar en grup és un treball en equip que requereix un esforç i uns objectius col·lectius, i el paper del director/a és molt important.

El director/a del conjunt vocal ha de conèixer a fons l'obra. És qui analitza l'època, el compositor i les característiques musicals de la peça a cantar. Un cop fet aquest treball, el director/a decideix com ha de treballar el grup a l'hora dels assajos.

El dia del concert davant del públic, el director només ha de fer gestos per fer recordar als cantants tot allò que s'ha assajat prèviament.

Un conjunt vocal és un grup de cantaires que interpreten conjuntament música vocal.

La música vocal pot ser música només cantada (s'anomena “**a capella**”) o **música cantada i acompanyada amb instruments**.

Recorda: - “a capella” només canten veus (instruments no).

- música vocal: veu sola o veu acompanyada d'instruments.

Quan és un conjunt vocal **només de dones**, diem que és un conjunt de **veus iguals**.

Quan són **només homes**, també és un conjunt de **veus iguals**.

Quan són **homes i dones** l'anomenem de **veus mixtes**.

Contesta aquestes preguntes:

1) Explica amb les teves paraules quina és la funció del director en un conjunt vocal:

2. Definició de “conjunt vocal”:

3. Si escoltem un grup de persones que canten una cançó sense acompanyament de cap instrument, diem que canten....

Classificació dels conjunts vocals.

Petites agrupacions: de 2 a 9 cantants: duet, trio, quartet, quintet, sextet, septet, octeto i nonet.

Cor de cambra: no gaire nombrós (entre 10 i 20 cantants)

Cor o coral: a partir de 20 cantants, ja força gran el conjunt vocal.

Escolania: coral infantil que canta repertori religiós i depèn d'una església, monestir...
Exemple: l'Escolania del monestir de Montserrat.

Orfeó: agrupació coral de veus mixtes (homes i dones) mooooooolt nombrós.

Altres conjunts vocals.

Cors de Clavé: agrupacions corals creades al s.XIX per Josep Anselm Clavé dins el món obrer de Catalunya. Cantaven cançons tradicionals i d'autors catalans.

Grups de caramelles: conjunts vocals que surten al carrer per l'època de Pasqua. Canten peces alegres per les cases, a canvi d'obsequis com menjar i dolços.

Grups d'havaneres: són conjunts vocals que acostumen a estar formats per 5 o 6 components, normalment homes que canten cançons marineres i s'acompanyen amb instruments característics com la guitarra i l'acordió.

4. Subratlla la millor definició de l'expressió “a capella” entre les 5 que trobaràs a continuació.

- interpretació instrumental en una església o capella.
- interpretació d'un conjunt vocal sense acompanyament instrumental.
- interpretació de música religiosa dirigida per un capellà.
- interpretació de música religiosa cantada en honor d'una capellà o bisbe.
- interpretació de música simfònica en una església o capella.

5. Què vol dir conjunt de veus mixtes?

6. Relaciona cadascun dels conceptes de la columna de l'esquerra amb la seva definició corresponent de la columna de la dreta:

Escolania
Cor de Cambra
Orfeó
Grup de caramelles

Agrupació vocal de veus mixtes generalment molt nombrosa.
Conjunt vocal popular, de vegades amb acompanyament instrumental, lligat a les celebracions de Pasqua.
Coral infantil vinculada a una entitat religiosa.
Conjunt coral format per pocs cantaires. Acostuma a ser de veus mixtes.

7. Quins instruments acostumen a acompanyar les interpretacions de les havaneres a Catalunya?

8. Quan un conjunt vocal està format únicament per veus masculines, o veus femenines, rep el nom de....

9. Què és un conjunt vocal?

10. Què és una escolania?

Llegeix la següent informació sobre els cors de Clavé i contesta la última pregunta:

Cors de Clavé

Lligat al moviment nacionalista català de la Renaixença (segle XIX), Josep Anselm Clavé (1824-1874) va promoure les societats corals a Catalunya amb la fundació de l'Associació Euterpe, que posteriorment es va dir fundació de Cors de Clavé.

L'objectiu principal era acostar la cultura al món obrer de Catalunya.
Organitzaven grans festivals corals, on també s'unificava el repertori i la manera d'interpretar les obres. Els cors eren molt nombrosos, normalment homes i amb un **repertori català** (tradicional), tot i que també cantaven autors estrangers.

11. Explica el que sàpigues sobre els cors de Clavé.

LLENGUATGE MUSICAL

ACTIVITATS QUADERN VIRTUAL

Entra a l'enllaç web que hi ha a continuació i realitza totes les activitats del quadern virtual sobre notes i figures.

http://clic.xtec.cat/qv_biblio/act.jsp?activity_id=21

Recorda que has de saber les notes i les figures musicals, així com transcriure bé una partitura musical (copiar-la igual).